

2024/2055(INI)

07.11.2024

NÁVRH SPRÁVY

o bankovej únii – výročná správa za rok 2024
(2024/2055(INI))

Výbor pre hospodárske a menové veci

Spravodajca: Ralf Seekatz

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	9

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o bankovej únii – výročná správa za rok 2024 (2024/2055(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2024 o bankovej únii – výročná správa za rok 2023¹,
- so zreteľom na opatrenia Komisie prijaté v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2024 o bankovej únii – výročná správa za rok 2023,
- so zreteľom na dokument Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) z 25. marca 2024 s názvom Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its „Resolution on Banking Union – Annual Report 2023“ (Spätná väzba k príspevku, ktorý poskytol Európsky parlament vo svojom uznesení o bankovej únii – výročná správa za rok 2023),
- so zreteľom na výročnú správu ECB o činnostiach dohľadu za rok 2023, ktorá bola uverejnená v marci 2024,
- so zreteľom na výročnú správu Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií (ďalej len „SRB“) za rok 2023 z 28. júna 2024,
- so zreteľom na prijatie smernice o boji proti praniu špinavých peňazí (AMLD)² a nariadenia o boji proti praniu špinavých peňazí (AMLR)³ a na zriadenie Úradu pre boj proti praniu špinavých peňazí (AMLA)⁴,
- so zreteľom na vykonávanie noriem Bazilej III, konkrétne na prijatie zmien smernice o kapitálových požiadavkách⁵ a nariadenia o kapitálových požiadavkách⁶,

¹ Ú. v. EÚ C/2024/5706, 17.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj>.

² Ú. v. EÚ L 1640, 19.6.2024 z 31. mája 2024 mechanizmoch, ktoré majú členské štáty zaviesť na predchádzanie využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a mení a zrušuje smernica (EÚ) 2015/849 (Ú. v. EÚ L 1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

³ Ú. v. EÚ L 1624, 19.6.2024 z 31. mája 2024 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁴ Ú. v. EÚ L 1620, 19.6.2024 z 15. mája 2024, ktorým sa zriaďuje Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 1094/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 (Ú. v. EÚ L 1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1619 z 31. mája 2024, ktorou sa mení smernica 2013/36/EÚ, pokiaľ ide o právomoci v oblasti dohľadu, sankcie, pobočky z tretích krajín a environmentálne a sociálne riziká a riziká v oblasti správy a riadenia (Ú. v. EÚ L, 2024/1619, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj>).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1623 z 31. mája 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o požiadavky na kreditné riziko, riziko úpravy ocenenia pohľadávky, operačné riziko, tržové riziko a spodnú hranicu pre výstupné hodnoty (Ú. v. EÚ L 2024/1623, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>).

- so zreteľom na prijatie delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2024/2795 z 24. júla 2024, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o dátum uplatňovania požiadaviek na vlastné zdroje pre tržové riziko⁷,
- so zreteľom na svoju pozíciu v prvom čítaní z 24. apríla 2024 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 806/2014, pokiaľ ide o opatrenia včasnej intervencie, podmienky pre riešenie krízových situácií a financovanie opatrení na riešenie krízových situácií⁸,
- so zreteľom na svoju pozíciu v prvom čítaní z 24. apríla 2024 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/59/EÚ, pokiaľ ide o opatrenia včasnej intervencie, podmienky riešenia krízových situácií a financovanie opatrení na riešenie krízových situácií⁹,
- so zreteľom na svoju pozíciu v prvom čítaní z 24. apríla 2024 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/49/EÚ, pokiaľ ide o rozsah ochrany vkladov, využívanie fondov systémov ochrany vkladov, cezhraničnú spoluprácu a transparentnosť¹⁰,
- so zreteľom na správu svojho Výboru pre hospodárske a menové veci z 23. apríla 2024 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 806/2014 s cieľom vytvoriť európsky systém ochrany vkladov,
- so zreteľom na návrh Komisie zo 14. marca 2018 na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o správcoch úverov, nákupcoch úverov a vymáhaní kolaterálu [[COM\(2018\) 135](#)],
- so zreteľom na správu piatich predsedov z 22. júna 2015 s názvom Dobudovanie hospodárskej a menovej únie v Európe,
- so zreteľom na správu Enrica Letta z 10. apríla 2024 s názvom Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens (Oveľa viac než len trh – rýchlosť, bezpečnosť, solidarita: posilnenie jednotného trhu s cieľom zabezpečiť udržateľnú budúcnosť a prosperitu pre všetkých občanov EÚ),
- so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti,
- so zreteľom na vyhlásenie Euroskupiny z 11. marca 2024 o budúcnosti únie kapitálových trhov a na vyhlásenie Euroskupiny zo 16. júna 2022 o budúcnosti bankovej únie a následné opatrenia Euroskupiny z 28. apríla 2023,
- so zreteľom na rámec Bazilejského výboru pre bankový dohľad pre zverejňovanie informácií o expozíciách bánk voči kryptoaktívam a na ciele zmeny jeho prudenciálnej normy pre expozície bánk voči kryptoaktívam, ktoré boli uverejnené 17. júla 2024,

⁷ Ú. v. EÚ L, 2024/2795, 31.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

⁸ Prijaté texty, P9_TA(2024)0326.

⁹ Prijaté texty, P9_TA(2024)0327.

¹⁰ Prijaté texty, P9_TA(2024)0328.

- so zreteľom na základné zásady účinného bankového dohľadu Bazilejského výboru pre bankový dohľad uverejnené 25. apríla 2024,
 - so zreteľom na správu ECB o finančnej stabilite z mája 2024,
 - so zreteľom na pracovný dokument Petersonovho inštitútu pre medzinárodnú ekonomiku č. 24 – 15 z 25. júna 2024 s názvom Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative (Európska banková únia po desiatich rokoch: nedokončené, ale transformačné)¹¹,
 - so zreteľom na priority dohľadu jednotného mechanizmu dohľadu na roky 2024 – 2026 uverejnené v decembri 2023,
 - so zreteľom na polročnú správu SRB pre Euroskupinu z 13. mája 2024,
 - so zreteľom na výsledok celoeurópskeho hodnotenia transparentnosti Európskeho orgánu pre bankovníctvo za rok 2023, ktoré bolo zverejnené 28. júla 2023,
 - so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov z 12. mája 2023 č. 12/2023: Dohľad EÚ nad úverovým rizikom bánk – ECB zintenzívnila svoje úsilie, ale na zvýšenie istoty, že úverové riziko je riadne riadené a kryté, treba viac,
 - so zreteľom na vyhlásenia Claudie Buchovej, predsedníčky Rady pre dohľad ECB, na vypočutiach vo Výbore pre hospodárske a menové veci Európskeho parlamentu 21. marca 2024 a 2. septembra 2024,
 - so zreteľom na vyhlásenia Dominiquea Laboureixa, predsedu SRB, na vypočutiach vo Výbore pre hospodárske a menové veci Európskeho parlamentu 21. marca 2024 a 23. septembra 2024,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2019 o rodovej rovnováhe pri navrhovaní kandidátov v oblasti hospodárskych a menových záležitostí EÚ¹²,
 - so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A10-0000/2024),
- A. keďže banková únia zahŕňa jednotný mechanizmus dohľadu, jednotný mechanizmus riešenia krízových situácií a vysoké minimálne normy v oblasti ochrany vkladov;
 - B. keďže dokončená banková únia by zvýšila konkurencieschopnosť a stabilitu bankového sektora a možnosť voľby pre spotrebiteľov a uľahčila by prístup k financovaniu;
 - C. keďže rozdrobenosť a nedostatočná cezhraničná konsolidácia bankového sektora EÚ ovplyvňuje jeho svetovú konkurencieschopnosť; keďže rozdiel v ziskovosti bánk EÚ a USA sa prehľbuje;

¹¹ Véron, N., „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“, Peterson Institute for International Economics, pracovný dokument č. 24-15, jún 2024.

¹² [Ú. v. EÚ C 023, 21.1.2021, s. 105.](#)

- D. keďže silné bankovníctvo je kľúčom k dosiahnutiu hospodárskeho rastu, financovaniu malých a stredných podnikov (MSP) a startupov a k zabezpečeniu prechodu na zelené a digitálne hospodárstvo;
- E. keďže v apríli 2024 prijal pozíciu k preskúmaniu rámca pre krízové riadenie bánk a ochranu vkladov;
- F. keďže Výbor pre hospodárske a menové veci prijal v apríli 2024 správu o návrhu Komisie na zriadenie európskeho systému ochrany vkladov;

Všeobecné aspekty

1. žiada Komisiu, aby zabezpečila, že dokončenie bankovej únie zostane kľúčovou prioritou; zdôrazňuje, že tento projekt poskytuje domácnostiam a MSP prístup k širším možnostiam financovania, zvyšuje finančnú stabilitu, znižuje vplyv hospodárskych poklesov, financuje transformáciu na zelené a digitálne hospodárstvo a uvoľňuje rastový potenciál EÚ;
2. konštatuje, že integrovanejšia banková únia by pomohla zvýšiť odolnosť bankového sektora EÚ; konštatuje, že lepšia cezhraničná integrácia bankovníctva by zvýšila potenciál rozloženia súkromného rizika a zabezpečila diverzifikáciu na bankovom trhu EÚ;
3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že schopnosť bánk EÚ financovať veľké investície je obmedzená vyššími nákladmi, menším rozsahom a nižšou ziskovosťou, ktorá nepostačuje na zabezpečenie ich konkurencieschopnosti;
4. berie na vedomie, že banky EÚ, ktoré stále pôsobia v Rusku, obmedzili svoju činnosť; vyzýva inštitúcie dohľadu, aby ďalej pomáhali týmto bankám v postupe odchodu z ruského trhu;
5. konštatuje, že vytvorenie samostatnej jurisdikcie pre banky EÚ s významnými cezhraničnými operáciami¹³ by pomohlo dokončiť bankovú úniu;

Dohľad

6. víta skutočnosť, že spoluzákonodarcovia prijali nový bankový balík na vykonávanie noriem Bazilej III v EÚ; zdôrazňuje, že Komisia by mala dôkladne posúdiť, či je posunutie vykonávania potrebné na zachovanie konkurencieschopnosti bánk EÚ; v tejto súvislosti víta delegovaný akt, ktorým sa odkladá dátum uplatňovania nového rámca trhového rizika o jeden rok na 1. január 2026;
7. konštatuje, že priemerný podiel vlastného kapitálu Tier 1 zostal na vysokej úrovni, a to 15,81 %;
8. konštatuje, že podiel nesplácaných úverov zostal stabilný na úrovni 2,30 % a ukazovateľ krytia likvidity na úrovni 159,39 %;

¹³ Draghiho správa, s. 61.

9. poukazuje na nedostatočný pokrok v súvislosti s návrhom smernice o správcoch úverov, nákupcoch úverov a vymáhaní kolaterálu, ktorej cieľom je poskytnúť bankám za určitých podmienok mechanizmus na urýchlenie vymáhania hodnoty zo zabezpečených úverov prostredníctvom mimosúdneho vymáhania postupov s cieľom ďalej rozvíjať sekundárne trhy s nesplácanými úvermi;
10. konštatuje, že súčasná úroveň ziskovosti bankového sektora môže niektorým členským štátom poskytnúť príležitosť zaviesť dodatočné ciele zvýšenia makroprudenciálnych rezerv a pomôcť zachovať odolnosť bankového sektora;
11. víta zriadenie nového Úradu pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu;
12. zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť odolnosť nebankových finančných sprostredkovateľov a stanoviť rovnaké podmienky s bankovým sektorom, a to aj navrhnutím osobitných regulačných nástrojov a nástrojov dohľadu na predchádzanie krízam likvidity;

Riešenie krízových situácií

13. víta cieľ návrhu o krízovom riadení a ochrane vkladov, ktorým je zabezpečenie konzistentnejšieho prístupu vo všetkých členských štátoch k používaniu nástrojov na riešenie krízových situácií a ochrany vkladov s cieľom posilniť finančnú stabilitu, ochranu daňovníkov a dôveru vkladateľov; konštatuje, že malé banky nepredstavujú žiadne riziko pre finančnú stabilitu;
14. zdôrazňuje, že je dôležité zachovať primárnu zodpovednosť akcionárov a veriteľov za znášanie strát v prípade zlyhania banky, čo je stále kľúčové ponaučenie z celosvetovej finančnej krízy; zdôrazňuje, že záchrana pomocou vnútorných zdrojov akcionárov a veriteľov musí zostať hlavným zdrojom financovania riešenia krízových situácií pred akýmkoľvek využitím zdrojov financovaných odvetvím;
15. pripomína, že dostatočná minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky je kľúčová pre dôveryhodný rámec riešenia krízových situácií a pre zabezpečenie toho, aby orgány pre riešenie krízových situácií mali dostatočnú flexibilitu na účinné uplatnenie stratégií riešenia krízových situácií potrebných v konkrétnej krízovej situácii; varuje, že zníženie tejto minimálnej požiadavky vyplývajúce z osobitných stratégií riešenia krízových situácií vo fáze plánovania riešenia krízových situácií by mohlo brániť riešiteľnosti krízových situácií bánk;
16. zdôrazňuje, že podpora likvidity pri riešení krízových situácií by nemala byť založená na žiadnych dodatočných verejných finančných prostriedkoch; konštatuje, že by sa malo zabrániť akémukoľvek využívaniu peňazí daňovníkov pri riešení krízových situácií bánk;
17. víta strategické preskúmanie „Vizia SRM 2028“, ktoré iniciovala Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB) s cieľom stanoviť svoje dlhodobé ciele, riešiť nové výzvy a ďalej posilniť spoluprácu s vnútroštátnymi orgánmi pre riešenie krízových situácií a inými zainteresovanými stranami;

18. víta plán SRB na zefektívnenie ročného cyklu plánovania riešenia krízových situácií s cieľom zabezpečiť, aby bol čoraz efektívnejší a viac sa zameriaval na testovanie riešiteľnosti krízových situácií bánk a sfunkčnenie stratégií riešenia krízových situácií;
19. víta skutočnosť, že bol vytvorený jednotný fond na riešenie krízových situácií; požaduje, aby všetky členské štáty v plnom rozsahu ratifikovali dohodu o zmene Zmluvy, ktorou sa zriaďuje Európsky mechanizmus pre stabilitu vrátane zriadenia spoločného zabezpečovacieho mechanizmu pre jednotný fond na riešenie krízových situácií;
20. zdôrazňuje potrebu ďalšieho úsilia na zabezpečenie plnej riešiteľnosti krízových situácií všetkých bánk, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti riešenia krízových situácií; pripomína, že dosiahnutie riešiteľnosti krízovej situácie nemožno považovať za „pohybujúci sa cieľ“, a preto vyzýva na väčšiu štandardizáciu a harmonizáciu posudzovania riešiteľnosti krízových situácií;

Ochrana vkladov

21. zdôrazňuje skutočnosť, že návrh Komisie na vytvorenie európskeho systému ochrany vkladov bol zverejnený v roku 2015 a že situácia sa odvtedy výrazne zmenila;
22. konštatuje, že vnútroštátne systémy ochrany vkladov boli úspešne zavedené a vo viacerých prípadoch preukázali svoju funkčnosť; zdôrazňuje, že treba zohľadniť osobitné vnútroštátne charakteristiky a zachovať dobre fungujúce systémy pre menšie banky, ktoré už v niektorých členských štátoch existujú;
23. zdôrazňuje, že treba zohľadniť osobitosti systémov inštitucionálnej ochrany a zachovať ich fungovanie;
24. berie na vedomie vyhlásenie Euroskupiny zo 16. júna 2022 o budúcnosti bankovej únie;
25. pripomína, že prerušenie prepojenia medzi bankovým a štátnym rizikom zostáva pre bankovú úniu výzvou; zdôrazňuje, že riziko v súvahách bánk možno ďalej znižovať prostredníctvom regulačného zaobchádzania s vystavením voči štátnym dlhopisom;
 - o
 - o
26. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, Európskej centrálnej banke, Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií a Európskemu orgánu pre bankovníctvo.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Zatiaľ čo výročné správy o bankovej únii za roky 2022 a 2023 sa zameriavali na vojnu na Ukrajine a prebiehajúcu ruskú agresiu voči Ukrajine, táto správa sa viac zameriava na výzvy pre EÚ a Európsky parlament, čo sa odráža v novom mandáte Komisie, konkrétne na priority EÚ na podporu konkurencieschopnosti, posilnenie európskeho jednotného trhu a zvýšenie hospodárskeho rastu.

Únia sa v súčasnosti nachádza v zlomovom bode, ktorý bude určovať hospodársku budúcnosť v nadchádzajúcich desaťročiach. V správach Enrica Letta a Maria Draghiho z roku 2024 sa zdôrazňuje, že EÚ potrebuje veľký obrat, aby mohla konkurovať USA alebo Číne. V tejto súvislosti je banková únia hlavným základným kameňom konkurencieschopnosti. Posilnená banková únia umožní EÚ vytvoriť potrebný kapitál na to, aby európske hospodárstvo bolo pripravené na budúcnosť.

Banky EÚ zohrávajú kľúčovú úlohu pri financovaní požadovaných investícií, keďže bankové úvery sú pre spoločnosti stále najdôležitejším zdrojom vonkajšieho financovania. Banky v EÚ však trpia nižšou ziskovosťou v porovnaní so svojimi americkými partnermi v dôsledku priveľkého počtu regulačných prekážok a nedokončenej bankovej únie. Na dokončenie bankovej únie je potrebný silný a konkurencieschopný bankový sektor. Hoci spoluzákonodarcovia dosiahli v minulom roku veľký pokrok v oblasti kľúčových právnych predpisov pre bankovú úniu, EÚ musí naďalej pozorne sledovať, či hospodárstvo, občania a banky EÚ majú prospech z prijatých návrhov. V tejto správe sa uvádzajú realistické a dosiahnuteľné odporúčania, ktoré by mohli pomôcť ďalej posilniť bankovú úniu.

Nielen podniky EÚ však potrebujú lepší prístup ku kapitálu. Aj občania EÚ sa v súčasnosti stretávajú s problémami, keď si chcú zaobstarat' bývanie alebo financovať investície do udržateľnej obnovy. Preto je nevyhnutné zvýšiť ziskovosť bánk EÚ, čo im umožní poskytovať súkromným domácnostiam lepší a jednoduchší prístup k dostupným úverom.